

Mjerna svojstva Skale stava prema sportskom klađenju

Capek, Karlo

Master's thesis / Diplomski rad

2019

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Kinesiology / Sveučilište u Zagrebu, Kineziološki fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:117:775024>

Rights / Prava: [Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International / Imenovanje-Nekomercijalno-Dijeli pod istim uvjetima 4.0 međunarodna](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-05-21**

Repository / Repozitorij:

[Repository of Faculty of Kinesiology, University of Zagreb - KIFoREP](#)

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
KINEZIOLOŠKI FAKULTET
(Studij za stjecanje akademskog naziva:
magistar kineziologije)

Karlo Capek
Mjerna svojstva Skale stava
prema sportskom klađenju
(diplomski rad)

Mentor:
izv. prof. dr. sc. Petar Barbaros Tudor

Zagreb, rujan, 2019.

Mjerna svojstva Skale stava prema sportskom klađenju

Sažetak

Cilj ovoga rada je utvrditi mjerna svojstva Skale stava prema sportskom klađenju na uzorku odraslih osoba iz domaće populacije, odnosno iz Republike Hrvatske. Zagreb, Koprivnica, Garešnica, Bjelovar, Županja, Slavonski Brod, Osijek, Split, Šibenik samo su neki od gradova gdje su provedena istraživanja tj. podijeljeni upitnici građanima. Istraživanje je provedeno na 646 ispitanika od kojih je 411 muških (63,62%) i 235 (36,38%) ženskih ispitanika. Upitnik je napravljen od raznovrsnih pitanja koja su nam pomogla da što bolje razumijemo stav ljudi prema sportskom klađenju, također nam je bilo važno da saznamo njihove godine, zanimanja, stručnu spremu. Većina naših ispitanika je zaposleno dok manji broj ne radi, a uglavnom su ispitanici sa višom ili srednjom stručnom spremom. Ispitanici su u dobi od 21 do 72 godine; prosjek dobi je 35,8 godina uz standardnu devijaciju 10,4. U istraživanju je korištena Skala stava prema sportskom klađenju u verziji od 46 čestica. Na ovom uzorku pokazala se kao vrlo pouzdan mjerni instrument, s Cronbachovim alfa koeficijentom interne konzistencije veličine 0,95. Zaključak istraživanja je da bi se temeljem dobivenih rezultata skala mogla znatno skratiti, a da i dalje ima dobra metrijska svojstva. Sportsko klađenje je danas popularno kod svih dobnih skupina, kako kod adolescenata tako i kod starijih ljudi koji su u mirovini. Povećanjem broja ljudi koji odlazi u kladionicu proporcionalno raste i broj kladionica kojih je danas sve više i više.

Ključne riječi: stav prema sportskom klađenju, skala stava, mjerna svojstva

Measure characteristic of attitude Scale towards sports betting.

Abstract

Main goal of this master thesis is to determine measure characteristic of Attitude Scale towards sports betting. Sample contained adults from Republic of Croatia. Zagreb, Koprivnica, Garešnica, Bjelovar, Županja, Slavonski Brod, Osijek, Split, Sibenik are just some of the cities where respondents were conducted, that questionnaires were distributed to citizens.

Research contains 646 respondents, 411 male (63,62%) and 235 (36,38%) female respondents. The questionnaire was made of a variety of questions that helped us to better understand people's attitude towards sports betting, it was also important for us to learn about their years, professions, educational qualifications. Most of our respondents are employed while a small number are not working, and mostly are respondents with a high school diploma or university degree. Respondents are aged from 21 to 72 years old; average age is 35,8 years. Standard deviation is 10.4. In this research Attitude Scale towards sports betting was used in version of 46 particles. This research showed that this was highly reliable measuring instrument with Cronbach alfa coefficient internal consistency which sizes 0,95. Based on results ,conclusion of research is that scale could be reduced, but still supposed to have well metric properties. Today, sports betting is popular with all ages, both adolescents and the elderly who are retired. With the increase in the number of people who are betting, the number of bookmakers is increasing proportionately and today.

Keywords :attitude towards sports betting, attitude scale, measure characteristic

Sadržaj:

1. UVOD.....	1
2. CILJ RADA	3
3. METODE.....	3
3.2 Varijable.....	4
3.3 Metode obrade podataka	5
4. REZULTATI I RASPRAVA.....	5
4.1 Frekvencije odgovora na čestice Skale stava prema sportskom klađenju	5
4.2 Mjerna svojstva Skale stava prema sportskom klađenju	32
5. ZAKLJUČAK	34
6. LITERATURA.....	35
7. PRILOG.....	37

1.Uvod

Sportsko klađenje je predviđanje rezultata sportskih događaja. Klađenje možemo definirati kao aktivnost u kojoj se sudionicima pruža mogućnost stjecanja dobitka u novcu, stvarima, ili pravima pri čemu krajnji ishod ovisi o slučaju ili o nekom neizvjesnom događaju (Petry, 1999). Igre na sreću i klađenje su jedan od najstarijih oblika čovjekove zabave. Počeci te prakse sežu nešto prije 5000 godina i često su u vezi s magičnim praksama. Uz pomoć kocaka od kostiju u Egiptu se tražila buduća sreća (Koprek, 2013). Klađenje se ne odnosi samo isključivo na sport nego i na razne aktivnosti u svijetu glamura, glume zabave itd. No, ako se spomene klađenje prva asocijacija je sportsko klađenje. Sportsko klađenje je vrlo raširena i dostupna igra na sreću u Hrvatskoj (Ricijaš, Dodig Hundrić i Kranželić, 2015). Današnji nagli rast interesa za klađenjem rezultat je novostvorenog društva koji kroz razne aktivnosti i promidžbe potiče takvu vrstu aktivnosti (Glavak-Tkalić i Miletić 2012)

Kod nas u Hrvatskoj, postoji mnogo kladionica koje pružaju različite usluge klađenja, igre na sreću, kasino, live klađenja. Nakon što se promijenila zakonska regulativa, u Hrvatskoj je znatno narastao broj kladioničarskih kuća, posebno sportskih kladionica. To je dovelo do značajnog porasta broja ovisnika o igramama na sreću, kockanju i klađenju (Zoričić, Torre i Orešković, 2009).

Kako kažu Zoričić i suradnici (2009): „Kockanje i klađenje do prije nekoliko desetljeća percipirani su kao devijantna pojava rezervirana za osobe s marginom društva, da bi s igramama na sreću preko široko društveno prihvaćene i marketinški promovirane djelatnosti prerasla u agresivnu industriju“.

U Republici Hrvatskoj je sve veća dostupnost igara na sreću, pa je velika popularnost sportskog klađenja. Poznato je da su za razvoj problema povezanih s kockanjem posebno ranjivi mladi, pri čemu dostupnost i pristupačnost igara te učestalost uključivanja u aktivnosti kockanja značajno doprinose razvoju štetnih posljedica (Dodig, Ricijaš i Rajić-Stojanović, 2014). Sociolozi drže da je igranje igara na sreću inherentno čovjeku te da su kockali i kockat će ljudi svih povijesnih razdoblja. Velik problem suvremenoga kockanja je nerazumna težnja za lakom zaradom. Igre na sreću kao svojevrsna „patologija nade“, donose nesreću na duge staze, i etički su nedvojbeno opasne. Igre na sreću, objedinjene zajedničkim nazivom kockanje, sve su popularnije u moderno doba, a broj igrača raste progresivno sa slabljenjem ekonomске moći ljudi (Itković i Prostran, 2009).

Napretkom tehnologije proširen je raspon modaliteta sportskog klađenja. Klađenje je moguće putem interneta na računalu ili putem aplikacija na tabletima i „pametnim“ telefonima. To ovu aktivnost čini dostupnom u bilo koje vrijeme i iz bilo kojeg prostora. Mogućnosti klađenja postale su neograničene (Kiš, 2016).

Za neke igrače klađenje postaje centar životnih interesa, zbog kockanja zapostavljaju posao, učenje i druge obveze, u slobodnom vremenu igra dominira nad drugim aktivnostima. Svakodnevno bavljenje igrom sve više smanjuje osobnu kontrolu, a umjesto zabave igra počinje vladati ljudima otvarajući put nastanku bolesti ovisnosti (Itković i Prostran, 2009).

Igre na sreću postale su važan izvor prihoda kockarskoj mafiji, ali i državi. Utvrđeno je da na njih otpada oko 6% prosječnog nacionalnog dohotka većine zemalja. Kako je riječ o legalnoj industriji zabave, koja donosi novčanu dobit izraženu u milijunima eura godišnje, borba protiv ovisnosti o igrami na sreću i preventivne mjere znatno su otežane (Itković i Prostran, 2009). Naime, prema rezultatima stranih istraživanja, mladići uglavnom češće kockaju od djevojaka i to mahom one vrste igara koje su opasnije za razvoj ozbiljnijih problema s kockanjem, pa ne čudi da muški rod predstavlja rizičan čimbenik za razvoj problematičnog kockanja (Derevensky i Gilbeau, 2015). Postotak adolescenta koji se klade danas sve više i više raste, oni se najčešće početku počinji kladiti s nekim članom obitelji (otac) što govori da je potrebna dodatna edukacija unutar same obitelji radi prevencijskih mjera kako to daljnje klađenje ne bi preraslo u ovisnost (Vukšić, 2013). Klađenje kao ovisnost u ne zahtjeva unošenje u organizam različitih stvari i supstanca već je naglasak na vještina, sreću i stav vezan uz novac koje kasnije može dovesti do različitih posljedica (Pejnović Franelić, 2013).

U radu Mihaele Kiš (2016) na uzorku iz domaće populacije, također je pokazano da mladi muškarci pokazuju veći interes za sportsko klađenje od ostalog dijela populacije. Istraživanja su dokazala da problem sa ozbiljnim kockanjem (tj., patološkim kockanjem) iznosi oko 1% u cijelom svijetu (Shaffer i Korn, 1999).

2. Cilj rada

U posljednjih dvadesetak godina na našim prostorima se znatno razvila industrija klađenja. Povećanjem broja ljudi koji odlaze u kladionice dovelo je i do povećanja broja osoba zbog koje tih aktivnosti ulaze u velike probleme. Poznavanje stava prema sportskom klađenju moglo bi pomoći u predviđanju rizičnog ponašanja, pa je stoga konstruirana Skala stava prema sportskom klađenju. Cilj ovog rada je utvrditi mjerna svojstva Skala stava prema sportskom klađenju na uzorku odraslih osoba iz domaće populacije

3. Metode

3.1 Uzorak ispitanika

Uzorak ovog istraživanja čini 411 (63,62%) muškaraca i 235 (36,38%) žena, ukupno 646 odraslih osoba s područja Republike Hrvatske. Ispitanici su u dobi od 21 do 72 godine; prosjek dobi je 35,8 godina uz standardnu devijaciju 10,4. U prikupljenom uzorku polovica ispitanika je u braku ili u zajednici a 43,5% su neoženjene ili neudate osobe. Mali je postotak svega 5,88% osoba koje su rastavljene (Tablica 1). Dominantan broj ispitanika, 66,72% je zaposlen dok manji postotak ispitanika ne radi 29,72%, ili su u mirovini 3,56% (Tablica 2). Kod ispitanika prevlada srednja stručna spremu, visoka ili viša stručna spremu, dok manji broj ispitanika 3,1% ima nižu stručnu spremu (Tablica 3).

Tablica 1. Bračni status osoba iz uzorka.

Bračni status:	Frekvencija	Postotak
Neoženjen/neudata	281	43,50%
U braku/zajednici	327	50,62%
Rastavljen(a)/udovac(ica)	38	5,88%

Tablica 2. Status zaposlenja osoba iz uzorka.

Zaposlenje:	Frekvencija	Postotak
Nezaposlen	192	29,72%
Zaposlen	431	66,72%
U mirovini	23	3,56%

Tablica 3. Stručna spremna kod osoba iz uzorka.

Stručna spremna:	Frekvencija	Postotak
Niža	20	3,09%
Srednja	318	49,22%
Visoka ili viša	304	47,05%

Podatak je nepoznat za 4 ispitanika.

Tablica 4. Broj djece kod osoba iz uzorka.

Broj djece:	Frekvencija	Postotak
Nema djece	296	45,82
1	106	16,41
2	163	25,23
3	67	10,37
4	13	2,01
5	1	0,15

U prikupljanju uzorka sudjelovali su studenti Kineziološkog fakulteta koji su u okviru predmeta Stavovi prema kineziološkim aktivnostima obavili ovo mjerjenje u doba zimskih praznika u svojim mjestima stanovanja (u Zagrebu i izvan Zagreba). Podatke su prikupljali studenti, tako da je u uzorku više mladih i obrazovanih osoba od proporcije u općoj populaciji.

U uzorak su uvršteni samo ispitanici sa svim urednim rezultatima.

3.2 Varijable

U istraživanju je korištena Skala stava prema sportskom klađenju u verziji od 46 čestica s odgovorima na pet-stupanjskoj ljestvici. Skala je konstruirana na nastavi kolegija Stavovi prema kineziološkim aktivnostima akademske godine 2015./2016., pod vodstvom prof. dr. sc. Ksenija Bosnar. U primijenjenom upitniku registrirani su također i podaci o spolu, dobi, bračnom stanju, stručnoj spremi, zaposlenju i broju djece.

3.3 Metode obrade podataka

Za svaku pojedinu česticu određene su frekvencije odgovora i osnovni statistički parametri. Za daljnju obradu rezultati čestica su skalirani tako da viši rezultat uvijek znači pozitivniji stav prema sportskom klađenju. Za ukupni rezultat u skali, definiran jednostavnom sumacijom rezultata u česticama, određena je aritmetička sredina, standardna devijacija i proveden je Kolmogorov-Smirnovljev test odstupanja od normalne distribucije; valjanost skale provjerena je uvidom u svojstvene vrijednosti matrice korelacija čestica; pouzdanost je određena Cronbachovim alfa koeficijentom interne konzistencije. U obradi podataka korišten je programski paket Statistica 64.

4. Rezultati i rasprava

4.1 Frekvencije odgovora na čestice Skale stava prema sportskom klađenju.

U **Tablicama 5-50** nalaze se frekvencije odgovora za pojedine čestice Skale stava prema sportskom klađenju.

Tablica 5. Frekvencija i postotci odgovora na česticu “**Smatram da je klađenje zabavno i uzbudljivo**“.

Čestica	Frekvencija	Postoci%	Kumulativni postoci%
Potpuno netočno	134	20,7	20,7
Uglavnom netočno	150	23,2	44,0
Nisam siguran	94	14,6	58,5
Uglavnom točno	176	27,2	85,8
Potpuno točno	92	14,2	100,0

U ovoj čestici su mišljenja podijeljena; kod 41,4%, odnosno 268 ispitanika prevladava stav da je klađenje uzbudljivo i zabavno, dok gotovo isti postotak (44,0%, 284 ispitanika) je protiv teze i ne smatra klađenje uzbudljivim i zabavnim (Tablica 5).

Tablica 6. Frekvencija i postoci odgovora na česticu “**Klađenje pobuđuje interes za sport**“.

Čestica	Frekvencija	Postoci%	Kumulativni postoci%
Potpuno netočno	100	15,5	15,5
Uglavnom netočno	96	14,9	30,3
Nisam siguran	162	25,1	55,4
Uglavnom točno	201	31,1	86,5
Potpuno točno	87	13,5	100,0

Iz Tablice 6. možemo zaključiti kako ispitanici u velikom broju smatraju da klađenje pobuđuje interes za sport (44,6%). Moguće je da se tijekom klađenja počinju pratiti i manje popularni sportovi tj. sportovi koji nisu toliko popularizirani u Republici Hrvatskoj i prikazivani na televiziji kao što su nogomet, košarka, tenis i rukomet. U skupinu sportova koje bi klađenje moglo promovirati kod nas spadaju hokej na ledu, bejzbol, američki nogomet, eSportovi, odbjorka na pijesku itd.

Tablica 7. Frekvencija i postoci odgovora na česticu “**Kladionica služi za bespotrebno trošenje novaca**“.

Čestica	Frekvencija	Postoci%	Kumulativni postoci%
Potpuno netočno	41	6,3	6,3
Uglavnom netočno	96	14,9	21,2
Nisam siguran	126	19,5	40,7
Uglavnom točno	195	30,2	70,9
Potpuno točno	188	29,1	100,0

Velika većina ispitanika je mišljenja da kladionice služe za bespotrebno trošenje novaca (Tablica7.). Samo manji postotak misli da je to pametno i korisno uložen novac i da će tako brže zaraditi (21,2%). Gotovo 20% ispitanika nema formirani stav oko ove tvrdnje.

Tablica 8. Frekvencija i postoci odgovora na česticu “**Klađenje stvara ovisnost**“.

Čestica	Frekvencija	Postoci%	Kumulativni postoci%
Potpuno netočno	29	4,5	4,5
Uglavnom netočno	84	13,0	17,5
Nisam siguran	123	19,0	36,5
Uglavnom točno	184	28,5	65,0
Potpuno točno	226	35,0	100,0

Veliki broj ispitanika smatra da je teza “**Klađenje stvara ovisnost**“ uglavnom točna ili potpuno točna što pokazuju i rezultati (Tablica 8.). Zaista, kako je mali postotak ispitanika koji misli da je to netočno ili uglavnom netočno 17,5%. Ovi odgovori na česticu upućuju da su ispitanici iz Republike Hrvatske svjesni da kadionica predstavlja veliki društveni problem poput alkohola ili droge koje također stvaraju ovisnost.

Tablica 9. Frekvencija i postoci odgovora na česticu “**Treba povećati porez na klađenje**“.

Čestica	Frekvencija	Postoci%	Kumulativni postoci%
Potpuno netočno	118	18,3	18,3
Uglavnom netočno	78	12,1	30,3
Nisam siguran	153	23,7	54,0
Uglavnom točno	134	20,7	74,8
Potpuno točno	163	25,2	100,0

Veći broj ljudi smatra da bi se trebao povećati porez na klađenje (45,9% ispitanika), a samo 30,3% ispitanika misli da se porez ne bi trebao povećati. Porez na dobitak je u Republici Hrvatskoj uveden 1. siječnja 2015. godine. U stranim kladionicama, onima koje nemaju sjedište kod nas, nema poreza i sve više i više ljudi koristi upravo te kladionice radi veće zarade. Primjera radi, uplata od 100 kn na koeficijent 4 iznosi 400 kn u stranim kladionicama, dok u Republici Hrvatskoj 351,50 kn.

Tablica 10. Frekvencija i postoci odgovora na česticu “**Kladionica je potencijalni uzrok raspada obitelji**“.

Čestica	Frekvencija	Postoci%	Kumulativni postoci%
Potpuno netočno	60	9,3	9,3
Uglavnom netočno	106	16,4	25,7
Nisam siguran	180	27,9	53,6
Uglavnom točno	181	28,0	81,6
Potpuno točno	119	18,4	100,0

Tablica 10. nam govori kako kladionica može biti u velikom broju slučajeva potencijalni uzrok raspadanja obitelji. Osim što izravno utječe na samog kladioničara, takvo ponašanje neizravno utječe i na njegovu socijalnu okolinu. Najčešće se radi o supruzi, djeci, roditeljima i prijateljima. Istraživanja su pokazala da dolazi do učestalih konflikata i smanjenja socijalnih interakcija unutar obitelji (Skoko, Topić Stipić i Primorac, 2016).

Tablica 11. Frekvencija i postoci odgovora na česticu “**Klađenje je gubitak vremena**“.

Čestica	Frekvencija	Postoci%	Kumulativni postoci%
Potpuno netočno	56	8,7	8,7
Uglavnom netočno	100	15,5	24,1
Nisam siguran	140	21,7	45,8
Uglavnom točno	183	28,3	74,1
Potpuno točno	167	25,9	100,0

Možemo zaključiti kako su ispitanici na česticu “**Klađenje je gubitak vremena**“ odgovorili vrlo pozitivno čak više od pola njih (350) misli da je to točno ili uglavnom točno dok nekolicina njih se ne slaže sa tom tezom (24,1%). Ovi nam podaci govore kako ima mnogo zanimljivijih sadržaja i aktivnosti za provođenjem slobodnog vremena umjesto “gubljenja istog“ po kladionicama.

Tablica 12. Frekvencija i postoci odgovora na česticu “**Kladionica je mjesto stjecanja novih poznanstva**“.

Čestica	Frekvencija	Postoci%	Kumulativni postoci%
Potpuno netočno	88	13,6	13,6
Uglavnom netočno	138	21,4	35,0
Nisam siguran	193	29,9	64,9
Uglavnom točno	177	27,4	92,3
Potpuno točno	50	7,7	100,0

Što se tiče čestice “**Kladionica je mjesto stjecanja novih poznanstva**“ ispitanici nisu sigurni u tvrdnju ili misle da je kladionica moguće mjesto pronalaženja novih poznanstva. 35,1% onih koji misle da je to potpuno ili uglavnom točno, identičan je postotak onih koji misle da je to potpuno ili uglavnom točno 35%. Skoro 30% ispitanika nije sigurno u ovu tvrdnju.

Tablica 13. Frekvencija i postoci odgovora na česticu “**Kladionica je leglo grijeha**“.

Čestica	Frekvencija	Postoci%	Kumulativni postoci%
Potpuno netočno	108	16,7	16,7
Uglavnom netočno	143	22,1	38,9
Nisam siguran	180	27,9	66,8
Uglavnom točno	134	20,7	87,6
Potpuno točno	80	12,4	100,0

Da je kladionica leglo grijeha misli 33,1% ispitanika, dok 180 ispitanika nije sigurno u ovu tvrdnju, a 38,9% ispitanika smatra ovu tezu uglavnom ili potpuno netočnom. Kladionica sama po sebi nije leglo grijeha nego već grijeh čine njezini mogući negativni efekti koje bi kladionica mogla prouzročiti.

Tablica 14. Frekvencija i postoci odgovora na česticu “**Trebalo bi zatvoriti kladionice u državi**“.

Čestica	Frekvencija	Postoci%	Kumulativni postoci%
Potpuno netočno	165	25,5	25,5
Uglavnom netočno	137	21,2	46,7
Nisam siguran	163	25,2	72,0
Uglavnom točno	109	16,9	88,9
Potpuno točno	72	11,1	100,0

Veliki postotak ispitanika smatra da ne bi trebalo zatvorit kladionice što je malo iznenađujuće jer je u nekim česticama velik postotak ljudi protiv klađenja ili su mišljenja da kladionica stvara ovisnost (Tablica 8.), ili loše utječu na okolinu (Tablica 10.). Mali postotak je onih koji se slažu sa tom tezom 28% ispitanika, dok 46% ne bi zatvorilo kladionice.

Tablica 15. Frekvencija i postoci odgovora na česticu “**U kladionici možemo osvojiti veliku svotu novaca**“.

Čestica	Frekvencija	Postoci%	Kumulativni postoci%
Potpuno netočno	71	11,0	11,0
Uglavnom netočno	109	16,9	27,9
Nisam siguran	159	24,6	52,5
Uglavnom točno	163	25,2	77,7
Potpuno točno	144	22,3	100,0

47,5% ispitanika misli da se u kladionici može osvojiti velika svota novaca. Uglavnom je to najveća zabluda kod osoba koje odlaze u kladionice, njih 28% smatra ovu tezu potpuno ili uglavnom netočnom, dok 24,6% ispitanika nije sigurno.

Tablica 16. Frekvencija i postoci odgovora na česticu “**Kladionica je dobar način da kvalitetno provedemo slobodno vrijeme**“.

Čestica	Frekvencija	Postoci%	Kumulativni postoci%
Potpuno netočno	225	34,8	34,8
Uglavnom netočno	141	21,8	56,7
Nisam siguran	140	21,7	78,3
Uglavnom točno	103	15,9	94,3
Potpuno točno	37	5,7	100,0

Rezultati su približni sa Tablicom 11. i više od pola ispitanika slaže se da to nije dobar način za kvalitetno provođenje slobodnog vremena, a 21,6% ispitanika smatra da je to kvalitetno provedeno slobodno vrijeme, dok 21,7% ispitanika nema stav oko ove čestice.

Tablica 17. Frekvencija i postoci odgovora na česticu “**Kladionica promiče manje popularne sportove**“.

Čestica	Frekvencija	Postoci%	Kumulativni postoci%
Potpuno netočno	89	13,8	13,8
Uglavnom netočno	90	13,9	27,7
Nisam siguran	215	33,3	61,0
Uglavnom točno	158	24,5	85,4
Potpuno točno	94	14,6	100,0

Možemo zaključiti da kladionica promiče manje popularne sportove. Njih 24,5% misli da je to uglavnom točno, dok se manji broj ne slaže s tom tezom (Tablica 17). Danas manje popularni kod nas, ali opet najbrže rastući sportovi poput eSportova i odbojke na pijesku imaju dobru propagandu zahvaljujući kladionici.

Tablica 18. Frekvencija i postoci odgovora na česticu “**Otvorio bi kladionicu**“.

Čestica	Frekvencija	Postoci%	Kumulativni postoci%
<i>Potpuno netočno</i>	241	37,3	37,3
<i>Uglavnom netočno</i>	87	13,5	50,8
<i>Nisam siguran</i>	135	20,9	71,7
<i>Uglavnom točno</i>	98	15,2	86,8
<i>Potpuno točno</i>	85	13,2	100,0

Na česticu “**Otvorio bi kladionicu**“ većina ispitanika su odgovorili da ne bi otvorili kladionicu i da to nije pametan potez za zaradu novaca. Manji postotak 28,4%, misli da je to pametan potez i način za dobru i brzu zaradu novaca.

Tablica 19. Frekvencija i postoci odgovora na česticu “**Kladionica je nužno zlo**“.

Čestica	Frekvencija	Postoci%	Kumulativni postoci%
<i>Potpuno netočno</i>	131	20,3	20,3
<i>Uglavnom netočno</i>	144	22,3	42,6
<i>Nisam siguran</i>	152	23,5	66,1
<i>Uglavnom točno</i>	127	19,7	85,8
<i>Potpuno točno</i>	92	14,2	100,0

Oko ove čestice ispitanici su podijeljeni, te njih 20,3% misli da kladionica nije nužno zlo dok 19,7% smatra da je ta teza uglavnom točna. Rezultati su očekivani pošto su tijekom cjelokupnog istraživanja podijeljena mišljenja ispitanika.

Tablica 20. Frekvencija i postoci odgovora na česticu “**Raditi u kladionici je posao iz snova**“.

Čestica	Frekvencija	Postoci	Kumulativni postoci
Potpuno netočno	253	39,2	39,2
Uglavnom netočno	137	21,2	60,4
Nisam siguran	171	26,5	86,8
Uglavnom točno	62	9,6	96,4
Potpuno točno	23	3,6	100,0

Većina ispitanika 60,4% smatra da ima boljih, zanimljivijih i bolje plaćenih zanimanja od rada u kladionicama. U Hrvatskoj je to zanimanje popularnije kod ženske populacije pa je logično da većinom muška populacija odlazi u kladionice. Manji broj ispitanika smatra da je to idealan posao iz snova, svega 13,2%.

Tablica 21. Frekvencija i postoci odgovora na česticu “**Zbog klađenja bih se zadužio i kod kamataru**“.

Čestica	Frekvencija	Postoci%	Kumulativni postoci%
Potpuno netočno	395	61,1	61,1
Uglavnom netočno	93	14,4	75,5
Nisam siguran	88	13,6	89,2
Uglavnom točno	47	7,3	96,4
Potpuno točno	23	3,6	100,0

Ispitanici nisu mišljenja da se dobro zadužiti kod “zelenaša” i posuđivati novac kod njih radi klađenja. Kamate svaki dan rastu u nedogled i teško se izvući iz pozicije dužnika jednom kad se novac posudi. Kao i u Tablici 20., mali je postotak ispitanika koji smatraju da je pametno zadužit se kod kamatara (10,9%).

Tablica 22. Frekvencija i postoci odgovora na česticu “U kladionici vidim rješenje svojih problema“.

Čestica	Frekvencija	Postoci%	Kumulativni postoci%
Potpuno netočno	336	52,0	52,0
Uglavnom netočno	111	17,2	69,2
Nisam siguran	100	15,5	84,7
Uglavnom točno	76	11,8	96,4
Potpuno točno	23	3,6	100,0

Kladionica može samo prouzrokovati probleme, a ne ih riješiti ili otkloniti. Mali je broj ljudi koji su se obogatili od kladionice, dok je puno veći broj onih koji su “stradali” radi nje. Čak 69,2% ispitanika ne vidi rješenje u tome kao i u Tablicama 20. i 21., svega 15,4% ispitanika smatra da se problem može riješiti pomoću odlaska u kladionice.

Tablica 23. Frekvencija i postoci odgovora na česticu “Sportsko klađenje je zanimljiva tema za razgovor“.

Čestica	Frekvencija	Postoci%	Kumulativni postoci%
Potpuno netočno	133	20,6	20,6
Uglavnom netočno	127	19,7	40,3
Nisam siguran	140	21,7	62,0
Uglavnom točno	159	24,6	86,7
Potpuno točno	86	13,3	100,0

Podijeljena su mišljenja oko ove čestice da je sportsko klađenje zanimljiva tema za razgovor. Mali broj ispitanika, 13,3% misli da je to potpuno ili uglavnom netočno, a 38% ispitanika smatra da je to zanimljiva tema razgovora. Uglavnom je tema sportskog klađenja popularna kod muške populacije pa se često znaju hvaliti oko dobitka na kladionici. Često se daju mišljenja, savjeti ili dojave kako bi se lakše pogodio “tiket“.

Tablica 24. Frekvencija i postoci odgovora na česticu “**Kladionica je razlog dužničkog ropstva**“.

Čestica	Frekvencija	Postoci%	Kumulativni postoci%
Potpuno netočno	106	16,4	16,4
Uglavnom netočno	138	21,4	37,8
Nisam siguran	184	28,5	66,3
Uglavnom točno	147	22,8	89,0
Potpuno točno	71	11,0	100,0

Većina ispitanika nije sigurna u svoj odgovor da li je kladionica razlog dužničkog ropstva (28,5%). Razne životne situacije mogu dovesti do dužničkog ropstva. Naši ispitanici misle da je kladionica jedna od njih, te 33,8% smatra da je to uglavnom ili djelomično točno, dok 37,8% ispitanika misli da je to potpuno ili uglavnom netočno.

Tablica 25. Frekvencija i postoci odgovora na česticu “**Slažem se s izrekom „s 5 kuna do tajkuna“, klađenje je jedini način da pošten čovjek dođe do ozbiljnih novaca**“.

Čestica	Frekvencija	Postoci%	Kumulativni postoci%
Potpuno netočno	230	35,6	35,6
Uglavnom netočno	115	17,8	53,4
Nisam siguran	143	22,1	75,5
Uglavnom točno	102	15,8	91,3
Potpuno točno	56	8,7	100,0

Ispitanici na česticu “**5 kuna do tajkuna**“ su odgovorili kao i na prethodne čestice i rezultati se podudaraju tj. pošten čovjek se ne može obogatiti na kladionici. Velik postotak ispitanika 53,4% smatra tu tezu potpuno ili djelomično netočnom i misle da ima vrjednijih i boljih zanimanja gdje mogu zaraditi velik novac, 24,5% ispitanika smatra da je moguće obogatiti se putem kladionice. Rezultati su očekivani ako pogledamo prethodnih 5 tablica. Ukupno 22,1% ispitanika nije se izjasnilo oko ove tvrdnje.

Tablica 26. Frekvencija i postoci odgovora na česticu “**Klađenje je obmanjivanje i odvlačenje pažnje s bitnih stvari u životu**“.

Čestica	Frekvencija	Postoci%	Kumulativni postoci%
Potpuno netočno	59	9,1	9,1
Uglavnom netočno	132	20,4	29,6
Nisam siguran	173	26,8	56,3
Uglavnom točno	162	25,1	81,4
Potpuno točno	120	18,6	100,0

Na česticu “**Klađenje je obmanjivanje i odvlačenje pažnje s bitnih stvari u životu**“ ispitanici smatraju uglavnom ili potpuno točnom čak njih 43,7%. Potpuno ili uglavnom netočno ovu tvrdnju smatra 29,6% ispitanika.

Tablica 27. Frekvencija i postoci odgovora na česticu “**Sportske kladionice pridonose otvaranju novih radnih mesta i zapošljavanju mladih**“.

Čestica	Frekvencija	Postoci%	Kumulativni postoci%
Potpuno netočno	57	8,8	8,8
Uglavnom netočno	135	20,9	29,7
Nisam siguran	222	34,4	64,1
Uglavnom točno	185	28,6	92,7
Potpuno točno	47	7,3	100,0

Da sportske kladionice pridonose otvaranju novih radnih mesta i zapošljavanju mladih ljudi ispitanici uglavnom nisu sigurni (34,4%), dok 35,9% ispitanika su mišljenja da se mladi mogu zaposlit u kladionicama i živjeti od tog zanimanja, dosta veliki postotak s obzirom na ostale rezultate u tablicama.

Tablica 28. Frekvencija i postoci odgovora na česticu “Sportsko klađenje sve uzima, a ništa ne daje“.

Čestica	Frekvencija	Postoci%	Kumulativni postoci%
Potpuno netočno	49	7,6	7,6
Uglavnom netočno	142	22,0	29,6
Nisam siguran	211	32,7	62,2
Uglavnom točno	154	23,8	86,1
Potpuno točno	90	13,9	100,0

Sportsko klađenje vrlo često uzima sve, a ništa ne daje smatra 47,7% ispitanika, dok nešto manji postotak 29,6% misli da je ta tvrdnja potpuno ili djelomično netočna. 211 ljudi se nije izjasnilo oko ove čestice.

Tablica 29. Frekvencija i postoci odgovora na česticu “Kladionice potkupljuju igrače i suce radi profita“.

Čestica	Frekvencija	Postoci%	Kumulativni postoci%
Potpuno netočno	42	6,5	6,5
Uglavnom netočno	72	11,1	17,6
Nisam siguran	262	40,6	58,2
Uglavnom točno	171	26,5	84,7
Potpuno točno	99	15,3	100,0

40,6% ispitanika nije sigurno u tvrdnju da su kladionice umiješane u potkupljivanje igrača i sudaca radi profita, dok njih 270 smatra da je to točno. Danas u svijetu postoji mnogo teorija zavjere koje govore o namještanju utakmica, takozvanim “dojavama“. To je čest slučaj u nižim ligama ili kod sportaša koji nisu u potpunosti ispunili svoj talent i zaradili u životu. Najčešći oblici prijevara su financijske piramide koje funkcioniraju po principu hijerarhije i „vrbovanja“ ostalih članova piramide koji uplaćuju na račun osobi koja je na vrhu piramide (Sokanović, 2015).

Tablica 30. Frekvencija i postoci odgovora na česticu “Sportske kladionice su mjesto za laku i brzu zaradu“.

Čestica	Frekvencija	Postoci%	Kumulativni postoci%
Potpuno netočno	110	17,0	17,0
Uglavnom netočno	150	23,2	40,2
Nisam siguran	202	31,3	71,5
Uglavnom točno	126	19,5	91,0
Potpuno točno	58	9,0	100,0

Ispitanici su odgovorili na ovu česticu dosta različito, pa tako 40,2% ispitanika smatra da je to uglavnom ili potpuno netočno, dok 28,5% smatra da je to potpuno ili uglavnom točno. Najveći broj ispitanika nije siguran u svoj odgovor (Tablica 30.). Većinom je potrebna velika doza sreće da se dobije na kladionici, a ljudi kad pogode listić mišljenja su da je to radi njihovog znanja.

Tablica 31. Frekvencija i postoci odgovora na česticu “Nikad neću uplatiti listić niti otići u kladioniku“.

Čestica	Frekvencija	Postoci%	Kumulativni postoci%
Potpuno netočno	173	26,8	26,8
Uglavnom netočno	155	24,0	50,8
Nisam siguran	122	18,9	69,7
Uglavnom točno	81	12,5	82,2
Potpuno točno	115	17,8	100,0

Rezultati u Tablici 31. nam govore kako je velika većina, čak 50,8% ispitanika ponekad uplatila listić ili otišla u kladionicu. Neki od njih vjerojatno su postali ovisnici o klađenju, a neki su uplatili radi “gušta“, dok 17,8% nikad nije uplatilo listić, niti otišlo u kladionicu, te 18,9% ispitanika nije sigurno u ovu česticu.

Tablica 32. Frekvencija i postoci odgovora na česticu “Vолим slagati listiće za klađenje“.

Čestica	Frekvencija	Postoci%	Kumulativni postoci%
Potpuno netočno	209	32,4	32,4
Uglavnom netočno	110	17,0	49,4
Nisam siguran	109	16,9	66,3
Uglavnom točno	148	22,9	89,2
Potpuno točno	70	10,8	100,0

Na ovu česticu 49,4% ispitanika je odgovorilo da ne voli slagati “listiće“ i da ih to ne zanima, dok 33,7% ispitanika uglavnom „voli slagati listiće“ i kladiti se radi užitka, dok 16,9% ispitanika nije sigurno u svoj odgovor.

Tablica 33. Frekvencija i postoci odgovora na česticu “Vолим osjećaj iščekivanja konačnog rezultata utakmice ili meča“.

Čestica	Frekvencija	Postoci%	Kumulativni postoci%
Potpuno netočno	188	29,1	29,1
Uglavnom netočno	76	11,8	40,9
Nisam siguran	119	18,4	59,3
Uglavnom točno	143	22,1	81,4
Potpuno točno	120	18,6	100,0

Pomalo ne očekivani rezultati jer to je jedan od najzanimljivijih trenutaka u klađenju kada se čeka konačni rezultat. 40,9% ispitanika smatra da je navedeno uglavnom ili potpuno netočno dok sličan postotak, 40,7% misli da je dobar osjećaj kada se iščekuje rezultat. Manji postotak 18,4 ispitanika nije sigurno u ovu tvrdnju. “Uživanje u uzbudjenju i neizvjesnosti ishoda prilikom klađenje, te osjećaj moći koji pruža novac za mnoge je i više nego dovoljan razlog da nastave s ovom aktivnošću“ (Šalamon, 2013).

Tablica 34. Frekvencija i postoci odgovora na česticu “**Dobitkom na kladionici pridobivam željenu pažnju prijatelja**“.

Čestica	Frekvencija	Postoci%	Kumulativni postoci%
Potpuno netočno	258	39,9	40,0
Uglavnom netočno	123	19,0	59,1
Nisam siguran	132	20,4	79,5
Uglavnom točno	91	14,1	93,6
Potpuno točno	41	6,3	100,0

“**Dobitkom na kladionici pridobivam željenu pažnju prijatelja**“ čak 481 ispitanik smatra da se ne dobiva pažnja kod prijatelja i da je dobitak vrlo kratkotrajna pojava. Kada se osvoji novac na kladionici svi su nam prijatelji i svi su oko nas, no kada se počne gubiti istovremeno se sužava krug prijatelja. Mali postotak smatra da se s dobitkom dobiva pažnja prijatelja, svega 20,4%, dok identičan postotak ispitanika nije sigurno u svoj odgovor.

Tablica 35. Frekvencija i postoci odgovora na česticu “**Skrivam od obitelji koliko sam uložio/a na kladionici**“.

Čestica	Frekvencija	Postoci%	Kumulativni postoci%
Potpuno netočno	284	44,0	44,0
Uglavnom netočno	115	17,8	61,8
Nisam siguran	104	16,1	77,9
Uglavnom točno	94	14,6	92,4
Potpuno točno	49	7,6	100,0

Velik postotak ispitanika 44% ne krije koliko je uložio u kladionicu. Rezultat je očekivan jer je većina naših ispitanika zaposlena i ne ovise o drugima, 22,2%ispitanika skriva svoje uloge od roditelja pa možemo prepostaviti da su to studenti ili oni koji nisu zaposleni, a ovise o roditeljima.

Tablica 36. Frekvencija i postoci odgovora na česticu “Ne kladim se jer ne vjerujem u brzu zaradu“.

Čestica	Frekvencija	Postoci%	Kumulativni postoci%
Potpuno netočno	94	14,6	14,6
Uglavnom netočno	132	20,4	35,0
Nisam siguran	114	17,6	52,6
Uglavnom točno	134	20,7	73,4
Potpuno točno	172	26,6	100,0

Na ovu česticu “Ne kladim se jer ne vjerujem u brzu zaradu“ ispitanici su pozitivno odgovarali, čak 45,3% ovu tvrdnju smatra točnom ili uglavnom točnom, 35% ispitanika ovu tvrdnju smatra netočnom ili uglavnom netočnom, dok 17,6% ispitanika nije sigurno u svoj odgovor.

Tablica 37. Frekvencija i postoci odgovora na česticu “Bolje kupiti ružu nego listić“.

Čestica	Frekvencija	Postoci%	Kumulativni postoci%
Potpuno netočno	53	8,2	8,2
Uglavnom netočno	63	9,8	18,0
Nisam siguran	163	25,2	43,2
Uglavnom točno	147	22,8	65,9
Potpuno točno	220	34,1	100,0

Čestica “Bolje kupiti ružu nego listić“ jedna je od najpozitivnijih odgovora u našem upitniku. Ukupno 56,9% ispitanika smatra ovu tezu točnom ili uglavnom točno. Pohvalno je od naših ispitanika što misle da je bolje potrošiti novac na ružu i darovati je dragoj osobi nego uložiti u listić, a 25,2 % ispitanika nije sigurno.

Tablica 38. Frekvencija i postoci odgovora na česticu “**Klađenje je jedan od uzorka nasilja u obitelji**“.

Čestica	Frekvencija	Postoci%	Kumulativni postoci%
Potpuno netočno	72	11,1	11,1
Uglavnom netočno	114	17,6	28,8
Nisam siguran	197	30,5	59,3
Uglavnom točno	168	26,0	85,3
Potpuno točno	95	14,7	100,0

Velik broj ispitanika nije sigurno u tvrdnju da je klađenje jedno od uzroka nasilja u obitelji (Tablica 38). Otvorenjem kladionica i odlazak u nju proporcionalno raste i nasilje u obitelji (Koić, 2009) , 40,7% smatra ovu tvrdnju točnom ili uglavnom točnom te povezuje kladionicu sa nasiljem u obitelji, dok 28,8% tvrdnju misli netočnom ili uglavnom netočnom.

Tablica 39. Frekvencija i postoci odgovora na česticu “**Kladioničari su dobri taktičari**“.

Čestica	Frekvencija	Postoci%	Kumulativni postoci%
Potpuno netočno	78	12,1	12,1
Uglavnom netočno	110	17,0	29,1
Nisam siguran	242	37,5	66,6
Uglavnom točno	153	23,7	90,2
Potpuno točno	63	9,8	100,0

Neobični rezultati naspram Tablice 44. Velik postotak ljudi nije sigurno u ovu tvrdnju, čak njih 37,5%. Uglavnom točno ili potpuno točno smatra 33,5% ispitanika dok 29,1 tvrde da je to uglavnom ili potpuno netočno.

Tablica 40. Frekvencija i postoci odgovora na česticu “Sportske kladionice su dobre jer financiraju razvoj sporta“.

Čestica	Frekvencija	Postoci%	Kumulativni postoci%
Potpuno netočno	93	14,4	14,4
Uglavnom netočno	112	17,3	31,7
Nisam siguran	250	38,7	70,4
Uglavnom točno	133	20,6	91,0
Potpuno točno	58	9,0	100,0

29,6% ispitanika smatra točnom odnosno djelomično točnom ovu česticu. Danas su kladionice sponzori mnogim klubovima kako nogometnim, košarkaškim tako i u ostalim sportovima i pomažu im u financiranju radi vlastite propagande tako da su opet na dobitku. Dosta veliki postotak 31,7% smatra da kladionice ne pomažu u financiranju sportova. Čak 38,7% ispitanika nije sigurno u ovu tvrdnju.

Tablica 41. Frekvencija i postoci odgovora na česticu “Ne bih ušao/la u kladionicu niti da mi garantiraju zaradu“.

Čestica	Frekvencija	Postoci%	Kumulativni postoci%
Potpuno netočno	177	27,4	27,4
Uglavnom netočno	141	21,8	49,2
Nisam siguran	171	26,5	75,7
Uglavnom točno	86	13,3	89,0
Potpuno točno	71	11,0	100,0

Kada bi kladionice garantirale zaradu svaki put kad se kladimo brzo bi propale. Tko ima jasan stav, odnosno negativan, nikad neće ući u kladionici i okladiti se. Često dobitak zavara kladioničare, te 49,2% ispitanika smatra tu tvrdnju netočnom odnosno djelomično netočnom, a 24,3% promijenilo bi mišljenje i okladili se kad bi sigurno znali da će osvojiti novac u kladionici.

Tablica 42. Frekvencija i postoci odgovora na česticu “**Klađenje izaziva vrlo površan interes za sport**“.

Čestica	Frekvencija	Postoci%	Kumulativni postoci%
Potpuno netočno	68	10,5	10,5
Uglavnom netočno	120	18,6	29,1
Nisam siguran	222	34,4	63,6
Uglavnom točno	169	26,2	89,8
Potpuno točno	66	10,2	100,0

Čestica “**Klađenje izaziva vrlo površan interes za sport**“, 34,4% ispitanika se nije moglo odlučiti oko svog stajališta. Uglavnom tko prati kladionicu i kladi se prati i sport i vrlo je upućen u događaje koji se dešavaju oko pojedinog kluba, prate jesu li igrači u formi, dali je prisutan umor kod igrača, financijske prilike u klubovima itd. Stoga 29,1% ispitanika smatra tu tvrdnju potpuno ili djelomično netočnom, dok 36,42% potpuno ili djelomično točnom.

Tablica 43. Frekvencija i postoci odgovora na česticu “**Ljudi koji se klade ne bi ni mrava zgasili**“.

Čestica	Frekvencija	Postoci%	Kumulativni postoci%
Potpuno netočno	134	20,7	20,7
Uglavnom netočno	116	18,0	38,7
Nisam siguran	287	44,4	83,1
Uglavnom točno	73	11,3	94,4
Potpuno točno	36	5,6	100,0

U kladioniku ulaze različiti tipovi ljudi. Teško je generalizirati i zaključiti da li su ljudi dobri ili loši. Ukupno 44,4% ispitanika nije sigurno u svoj odgovor, dok 38,7% smatra da ljudi koji se klade nisu dobri i „nevini“ kako se možda čine. Svega 16,9% smatra ovu tvrdnju istinitom.

Tablica 44. Frekvencija i postoci odgovora na česticu “**Oni koji pohađaju sportske kladionice bolje će razumjeti matematiku i statistiku**“.

Čestica	Frekvencija	Postoci%	Kumulativni postoci%
Potpuno netočno	144	22,3	22,3
Uglavnom netočno	128	19,8	42,1
Nisam siguran	225	34,8	76,9
Uglavnom točno	109	16,9	93,8
Potpuno točno	40	6,2	100,0

Kladionice nemaju veze sa statistikom, povezuju ih samo brojevi i koeficijenti. Po tome bi svaki dobar matematičar i statističar bio bogat čovjek. Potpuno netočno ili uglavnom netočno ovu tvrdnju smatra 42,1% ispitanika, a 23,1 % misli da oni koji se klade bolje razumiju statistiku i matematiku, što je pomalo naivno.

Tablica 45. Frekvencija i postoci odgovora na česticu “**Dobitak na sportskoj kladionici bolji je od seksa**“.

Čestica	Frekvencija	Postoci%	Kumulativni postoci%
Potpuno netočno	294	45,5	45,5
Uglavnom netočno	110	17,0	62,5
Nisam siguran	142	22,0	84,5
Uglavnom točno	64	9,9	94,4
Potpuno točno	36	5,6	100,0

Jedna od najpozitivnijih čestica ovog upitnika. Ukupno 62,5 % ispitanika smatra da je ta tvrdnja potpuno netočna. Manji postotak ispitanika smatra da je dobitak na kladionici bolji od seksa (Tablica 45). Ukupno 142 ispitanika nije se moglo odlučiti, što je svakako zanimljivo.

Tablica 46. Frekvencija i postoci odgovora na česticu “**Ne bih se nikad vezao/la uz osobu koja se redovito kladi**“.

Čestica	Frekvencija	Postoci%	Kumulativni postoci%
Potpuno netočno	79	12,2	12,2
Uglavnom netočno	126	19,5	31,7
Nisam siguran	198	30,7	62,4
Uglavnom točno	134	20,7	83,1
Potpuno točno	109	16,9	100,0

31,7% ispitanika uglavnom se ne bi vezalo za osobu koja se kladi, dok 37,6% ispitanika vezalo bi se za takvu osobu. Skoro 200 njih odnosno 30,7% nema ni pozitivan i negativan stav oko ove tvrdnje.

Tablica 47. Frekvencija i postoci odgovora na česticu “**Kladionice omogućavaju druženje s osobama istog interesa**“.

Čestica	Frekvencija	Postoci%	Kumulativni postoci%
Potpuno netočno	45	7,0	7,0
Uglavnom netočno	88	13,6	20,6
Nisam siguran	196	30,3	50,9
Uglavnom točno	222	34,4	85,3
Potpuno točno	95	14,7	100,0

Da kladionice omogućavaju druženje s osobama istog interesa uglavnom točno smatra 49,1% ispitanika, dok 30,3% se nije odlučilo za pozitivan ili negativan stav oko ove čestice. Kao i u Tablicama 23. i 12. često kladionice spajaju ljude s istim interesima i imaju zajedničke teme.

Tablica 48. Frekvencija i postoci odgovora na česticu “**Radije bih da mi partner/ica odlazi u sportsku kladionicu nego u „birtiju“**“.

Čestica	Frekvencija	Postoci%	Kumulativni postoci%
Potpuno netočno	101	15,6	15,6
Uglavnom netočno	103	15,9	31,6
Nisam siguran	272	42,1	73,7
Uglavnom točno	117	18,1	91,8
Potpuno točno	53	8,2	100,0

Zanimljiv je podatak da 42,1% ispitanika nije sigurno u ovu česticu. Većina ispitanika smatra da odlazak u „birtiju“ isto kao i odlazak u kladionicu nije dobar način provođenja slobodnog vremena kao što govori Tablica 16., gdje 26,3% ispitanika smatra da je vrijeme utrošeno i provedeno u kladionici bolje nego u „birtiji“ jer se u kladionici može i zaraditi, dok 31,6% ispitanika smatra da je bolje da su im partneri u kafićima i da tamo troše novac.

Tablica 49. Frekvencija i postoci odgovora na česticu “**Osjećam uzbudjenje kada ulazim u kladionicu**“.

Čestica	Frekvencija	Postoci%	Kumulativni postoci%
Potpuno netočno	236	36,5	36,6
Uglavnom netočno	103	15,9	52,6
Nisam siguran	122	18,9	71,5
Uglavnom točno	132	20,4	91,9
Potpuno točno	52	8,0	100,0

Rezultati na čestici “**Osjećam uzbudjenje kada ulazim u kladionicu**“ očekivani su te je tako 52,6% ispitanika odgovorilo negativnim stavom prema toj tvrdnji, dok je nešto manji broj 184 ispitanika odgovorilo pozitivno. Ispitanike koje smo mi ispitali smatraju da postoji puno drugih stvari koje čovjeka čine zadovoljnijim i sretnijim od odlaska u kladionicu.

Tablica 50. Frekvencija i postoci odgovora na česticu “Sportske kladionice su izvor svega zla u sportu“.

Čestica	Frekvencija	Postoci%	Kumulativni postoci%
Potpuno netočno	136	21,1	21,1
Uglavnom netočno	146	22,6	43,7
Nisam siguran	191	29,6	73,2
Uglavnom točno	103	15,9	89,2
Potpuno točno	70	10,8	100,0

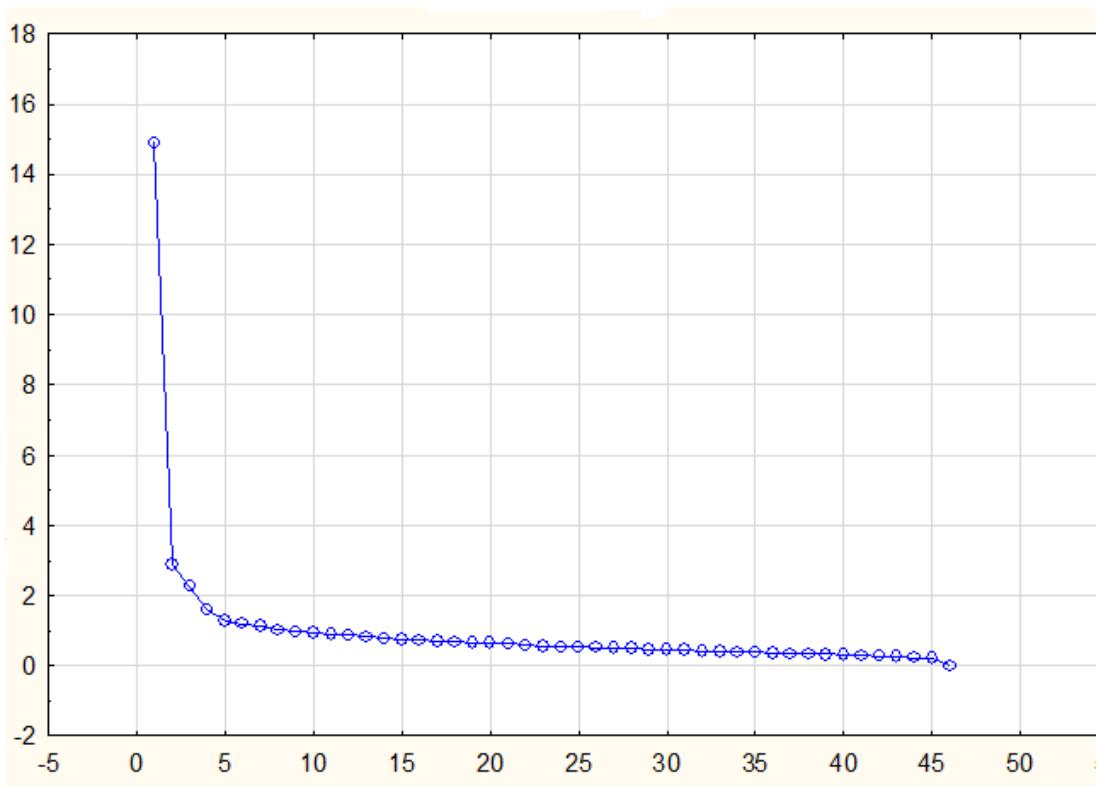
Na česticu da su sportske kladionice izvor svega zla u sportu netočno ili uglavnom netočno odgovorilo 43,7% ispitanika i oni ne smatraju da su izvor svega zla i da ima drugih stvari poput dopinga ili alkohola koji također uništavaju sport. Velik broj ispitanika nije siguran u ovu tvrdnju (Tablica 50). Manji postotak ispitanika, 26,7% misli da su kladionice izvor svega zla u sportu.

4.2 Mjerna svojstva Skale stava prema sportskom klađenju.

U **Tablici 51.** nalaze se svojstvene vrijednosti veće od 1 matrice korelacija Skale stava prema sportskom klađenju. Prva svojstvena vrijednost je upadljivo veća od sljedeće; premda je osam svojstvenih vrijednosti većih od 1, rezultati pokazuju da postoji jasno izraženi prvi glavni predmet mjerena (Slika 1); s obzirom na sadržaj čestica, možemo zaključiti da je skala valjana i da ukupni rezultat u skali stvarno mjeri stav prema sportskom klađenju.

Tablica 51. Svojstvene vrijednosti veće od 1 matrice korelacija Skale stava prema sportskom klađenju.

	Svojstvena vrijednost	Postotak objašnjene varijance	Kumulativni % objašnjene varijance
1	14,88301	32,35437	32,3544
2	2,88353	6,26854	38,6229
3	2,27016	4,93514	43,5581
4	1,59490	3,46717	47,0252
5	1,28845	2,80098	49,8262
6	1,20209	2,61324	52,4394
7	1,13621	2,47003	54,9095
8	1,02250	2,22282	57,1323

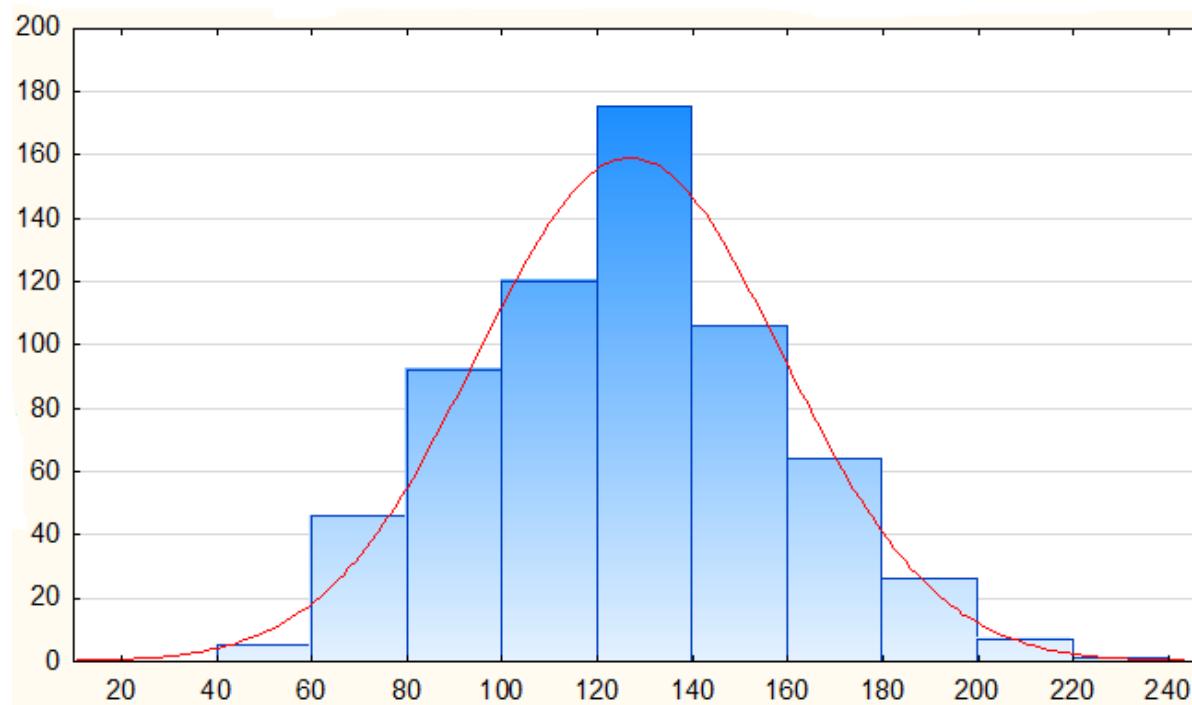
Slika 1. Scree-plot svojstvenih vrijednosti matrice korelacija čestica Skale stava prema sportskom klađenju.

Na apscisi je redni broj svojstvene vrijednosti, na ordinati je vrijednost (Slika 1.).

U Tablici 52 su karakteristike ukupnog rezultata Skale stava prema sportskom klađenju. Skala je pokazala jako visoku pouzdanost; Cronbachov koeficijent interne konzistencije iznosi $\alpha = 0,95$. Aritmetička sredina skale iznosi 126, 94 što je nešto niže od teoretskog srednjeg rezultata; standardna devijacija je velika i iznosi 32,16 bodova. Distribucija ukupnog rezultata Skale stava prema sportskom klađenju (Slika 2) ne odstupa značajno od normalne; Kolmogorov-Smirnovljev test značajnosti iznosi $d=0,03966$, uz statističku značajnost $P>0,20$.

Tablica 52. Mjerna svojstva Skale stava prema sportskom kladjenju.

Broj čestica	46
Cronbachov α koeficijent pouzdanosti	0,950
Standardizirani Cronbachov α koeficijent pouzdanosti	0,949
Prosječna korelacija među česticama skale	0,293
Broj svojstvenih vrijednosti većih od 1	8
Prva svojstvena vrijednost matrice korelacije čestica i postotak objašnjene varijance	14,883 32,35%
Aritmetička sredina ukupnog rezultata	126,94
Standardna devijacija ukupnog rezultata	32,16
Minimalni opaženi ukupni rezultat	46
Teoretski minimalni ukupni rezultat	46
Maksimalni opaženi ukupni rezultat	224
Teoretski maksimalni ukupni rezultat	230

Slika 2. Distribucija ukupnog rezultata Skale stava prema sportskom kladjenju.

Na apscisi su rezultati, na ordinati su frekvencije ispitanika. Punom linijom je označena teoretska normalna distribucija (Slika 2).

Tablica 53. Osnovni statistički parametri i mjerna svojstva čestica Skale stava prema sportskom klađenju.

TVRDNJA	M	SD	K ₁	R	α _M
1. Smatram da je klađenje zabavno i uzbudljivo.	2,91	1,38	-,731	,698	,948
2. Klađenje pobuđuje interes za sport.	3,12	1,27	-,646	,617	,949
3. Kladionica služi za bespotrebno trošenje novca.	3,61	1,23	,614	,583	,949
4. Klađenje stvara ovisnost.	3,76	1,19	,595	,562	,949
5. Treba povećati porez na klađenje.	3,23	1,42	,694	,661	,949
6. Kladionica je potencijalni uzrok raspada obitelji.	3,30	1,21	,651	,618	,949
7. Klađenje je gubitak vremena.	3,47	1,26	,684	,657	,949
8. Kladionica je mjesto stjecanja novih poznanstava.	2,94	1,16	-,403	,381	,950
9. Kladionica je leglo grijeha.	2,90	1,26	,607	,578	,949
10. Trebalo bi zatvoriti sve kladionice u državi.	2,67	1,32	,582	,556	,949
11. U kladionici možemo osvojiti veliku svotu novca.	3,31	1,29	-,547	,518	,949
12. Kladionica je dobar način da kvalitetno provedemo slobodno vrijeme.	2,36	1,26	-,696	,671	,949
13. Kladionica promiče manje popularne sportove.	3,12	1,23	-,519	,494	,950
14. Otvorio bih kladionicu.	2,53	1,45	-,550	,524	,949
15. Kladionica je nužno zlo.	2,85	1,33	,395	,374	,950
16. Raditi u kladionici je posao snova.	2,17	1,15	-,475	,447	,950
17. Zbog klađenja bih se zadužio i kod kamatara.	1,78	1,15	-,410	,381	,950
18. U kladionici vidim rješenje svojih problema.	1,98	1,21	-,620	,592	,949
19. Sportsko klađenje je zanimljiva tema za razgovor.	2,90	1,34	-,625	,599	,949
20. Kladionica je razlog dužničkog ropstva.	2,91	1,24	,370	,352	,950
21. Slažem se s izrekom „s pet kuna do tajkuna“, klađenje je jedini način da pošten čovjek dođe do ozbiljnih novaca.	2,44	1,34	-,539	,519	,949
22. Klađenje je obmanjivanje i odvlačenje pažnje s bitnih stvari u životu.	3,24	1,23	,468	,447	,950
23. Sportske kladionice pridonose otvaranju novih radnih mјesta i zapošljavanju mladih.	3,05	1,07	-,360	,348	,950
24. Sportsko klađenje sve uzima, a ništa ne daje.	3,15	1,14	,634	,611	,949
25. Kladionice potkupljuju igrače i suce radi profita.	3,33	1,07	,193	,183	,951
26. Sportske kladionice su mjesto za laku i brzu zaradu.	2,80	1,20	-,625	,601	,949
27. Nikad neću uplatiti listić niti otići u kladionicu.	2,71	1,44	,722	,692	,948
28. Volim slagati listice za klađenje.	2,63	1,41	-,784	,755	,948
29. Volim osjećaj isčekivanja konačnog rezultata utakmice ili meča.	2,89	1,50	-,783	,752	,948

TVRDNJA	M	SD	K ₁	R	α_M
30.Dobitkom na kladionici pridobivam željenu pažnju prijatelja.	2,28	1,29	-,703	,678	,949
31.Skrivam od obitelji koliko sam uložio/la na kladionici.	2,24	1,35	-,541	,509	,950
32.Ne kladim se jer ne vjerujem u laku zaradu.	3,24	1,41	,708	,679	,948
33.Bolje kupiti ružu nego listić.	3,65	1,26	,636	,606	,949
34.Klađenje je jedan od uzroka nasilja u obitelji.	3,15	1,20	,562	,532	,949
35.Kladioničari su dobri taktičari.	3,02	1,13	-,489	,464	,950
36.Sportske kladionice su dobre jer financiraju razvoj sporta.	2,92	1,14	-,433	,413	,950
37.Ne bih ušao/la u kladionicu niti da mi garantira zaradu.	2,59	1,31	,593	,563	,949
38.Klađenje izaziva vrlo površan interes za sport.	3,07	1,13	,330	,308	,951
39.Ljudi koji se klade ne bi ni mrava zgazili.	2,63	1,10	-,333	,313	,950
40.Oni koji pohađaju sportske kladionice bolje će razumjeti matematiku i statistiku.	2,65	1,18	-,545	,524	,949
41.Dobitak na sportskoj kladionici bolji je od seksa.	2,13	1,25	-,420	,395	,950
42.Ne bih se nikad vezao/la uz osobu koja se redovito kladi.	3,11	1,25	,505	,476	,950
43.Kladionice omogućavaju druženje s osobama istog interesa.	3,36	1,10	-,278	,258	,951
44.Radije bih da mi partner/ica odlazi u sportsku kladionicu nego u „birtiju“.	2,87	1,13	-,425	,398	,950
45.Osjećam uzbudjenje kada ulazim u kladionicu.	2,47	1,37	-,722	,695	,948
46.Sportske kladionice su izvor svega zla u sportu.	2,73	1,26	,522	,496	,950

Legenda: aritmetičke sredine (M), standardne devijacije (SD), vrijednost na standardiziranoj prvoj glavnoj komponenti (K₁), korelacija čestice sa sumiranim ukupnim rezultatom (R) i pouzdanost sumiranog rezultata iz kojeg je izostavljena čestica (α_m); vodeće nule su izostavljene.

U Tablici 53. su prikazani osnovni statički parametri i mjerne karakteristike čestica Skale stava prema sportskom klađenju. Najveću aritmetičku sredinu imaju čestice "Kladionice stvaraju ovisnost" (vidi također Tablicu 8), "Kladionica služi za bespotrebno trošenje novaca" (vidi Tablicu 7), "Bolje kupiti ružu nego listić" (Tablica 37), i "Kladionice omogućavaju druženje s osobama istog interesa" (Tablica 47).

Najnižu aritmetičku sredinu (Tablica 53) naši ispitanici imaju u tvrdnjama "Zbog klađenja bih se zadužio i kod kamatara" (također vidi Tablicu 21), "U kladionici vidim rješenje svojih problema" (Tablica 22), "Raditi u kladionici je posao iz snova" (Tablica 20) i "Dobitak na sportskoj kladionici bolji je od seksa" (Tablica 45).

5. Zaključak

Cilj ovoga istraživanja je utvrditi mjerna svojstva Skale stava prema sportskom klađenju na uzorku odraslih osoba iz domaće populacije. Uzorak koji je prikupljen na području Republike Hrvatske čini 646 ispitanika od kojih je 411 muških (63,62%) i 235 (36,38%) ženskih ispitanika. Ispitanici su u dobi od 21 do 72 godine; prosjek dobi je 35,8 godina uz standardnu devijaciju 10,4. U istraživanju je korištena Skala stava prema sportskom klađenju u verziji od 46 čestica. Na ovom uzorku pokazala se kao valjan i vrlo pouzdan mjerni instrument, s Cronbachovim alfa koeficijentom interne konzistencije veličine 0,95. Ukupni rezultat na skali je pokazao distribuciju koja ne odstupa značajno od normalne. Aritmetička sredina rezultata je pozicionirana nešto niže od teoretske sredine, uz dosta veliku standardnu devijaciju. Zaključak istraživanja je da bi se temeljem dobivenih rezultata skala mogla znatno skratiti, a da i dalje ima dobra metrijska svojstva. Danas je sportsko klađenje velik problem u svijetu tako i u Hrvatskoj. Organizatori igara na sreću sve više i više promoviraju sportsko klađenje a paralelno s tim još više raste popularnost nogometa, košarke, tenisa i drugih sportova. (Papić, 2017). Kladionice su svuda oko nas gdje god se okrenemo i gotovo nemoguće ih je ne primijetiti jer se reklamiraju po novinama, televiziji, internetu (Kaurin, 2017). Za veliku većinu ljudi koji se klate i kockaju to nije problem ili jer ne ulažu velike svote novaca ali bi to mogao bit problem za one kojima će to stvarati barijeru za normalan način života. Klađenje osim ovisnosti za sobom povlači psihološke i socijalne posljedice. Zadaća kineziologa bi trebala također biti da razvijaju sport, tjelovježbu a ne ljubav prema sportu kroz sportsko klađenje. Vrlo često motivacijski razgovori mogu biti korisni za smanjenje klađenja kod ovisnika o klađenju (Petry, 1999).

Ponekad se čovjek okladi radi zabave no trebalo bi pripazit da iz te zabave ne izađu ozbiljni problemi koje je kasnije teško riješiti. Da bi se klađenje držalo pod kontrolom, najčešće kod mlađih osoba, trebala bi se redovito provoditi istraživanja, stavovi prema sportskom klađenju i upitnici. Problem u današnjem društvu je taj što klađenje obuhvaća sve dobne skupine jer mi sami nismo svjesni njegove prisutnosti i pojave (Bijedić, Kurelić-Čišić, Kovačević i Vardo, 2015).

6. Literatura

- Bijedić, M., Kurelić-Čisić, L., Kovačević, R. i Vardo, E. (2015). Navike kockanja srednjoškolaca u dvije urbane sredine u Bosni i Hercegovini. *Socijalne teme*, 1 (2), 44-44. Preuzeto s: <https://hrcak.srce.hr/177306>
- Derevensky, L. J., Gilbeau, L. (2015). Adolescent Gambling: Twenty year of research. *Canadian Journal of Addiction*. 6. 4-12.
- Dodig, D., Ricijaš, N. i Rajić-Stojanović, A. (2014). *Sportsko klađenje studenata u Zagrebu-doprinos uvjerenja o kockanju, motivacije i iskustva u igrama na sreću*. Zagreb: Pravni fakultet, Studijski centar socijalnog rada.
- Glavak Tkalić, R. i Miletić, G. M. (2012): *Igranje igara na sreću u općoj populaciji Republike Hrvatske*: Istraživačko izvješće. Zagreb: Institut društvenih znanosti Ivo Pilar.
- Itković, Z., Prostran, V. (2009). *Kockanje u sportskim kladiionicama-pilot istraživanja među studentima u Zadru*. Zadar: Katedra za specijalnu pedagogiju.
- Kaurin, A M. (2017). *Normalizacija sportskog klađenja u društvu kroz aspekte reklamiranja kladionica u medijima* (diplomski rad). Filozofski fakultet: Odsjek za sociologiju, Zagreb.
- Kiš, M. (2016). *Rodne i dobne razlike u stavu prema sportskom klađenju* (diplomski rad). Kineziološki fakultet, Zagreb.
- Koić, E. (2009). *Problematično i patološko kockanje*. Virovitica: Zavod za javno zdravstvo “Sveti rok“.
- Koprek, I. (2013). *Igre na sreću-etički okvir za razumijevanje fenomena današnjice*. Zagreb: Filozofski fakultet Družbe Isusove.
- Papić, M. (2017). *Stavovi očeva prema kockanju i iskustvo u igrama na sreću* (diplomski rad). Edukacijsko rehabilitacijski fakultet, Zagreb.

Pejnović Franelić, I. (2013). *Sklonost studenata prve godine sveučilišnih studija prema kockanju i klađenju*. Zagreb: Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu.

Petry, NM., Armentano,C., (1999). Prevalence, Assessment, and Treatment of Pathological Gambling. *Psychiatr Serv*, 50 (8), 1021-7.

Ricijaš, N., Dodig Hundrić, D., Kranželić, V. (2015). *Sportsko klađenje i druga rizična ponašanja hrvatskih srednjoškolaca*. Zagreb: Edukacijsko-reabilitacijski fakultet.

Ricijaš, N., Dodig Hundrić, D. i Kranželić, V. (2016). *Kockanje mladih u Hrvatskoj učestalost igranja i zastupljenost problematičnog kockanja*. Zagreb: Edukacijsko-reabilitacijski fakultet.

Shaffer, J. H Korn, D. D., (1999). Gambling and the Health of the Public: Adopting a Public Health Perspective. *Journal of Gambling Behaviour*, 15 (4), 289-365

Skoko, I., Topić Stipić, D., Primorac, M. (2016). *Problem ovisnosti o klađenju-Sportske kladianice u Mostaru*. Zagreb: Filozofsko teološki institut Družbe Isusove.

Sokanović, L. (2015). *Kazneno djelo lančane igre u Republici Hrvatskoj-lančane igre bez granica*. Split: Pravni fakultet.

Šalamon, S. (2013). Ovisnost o klađenju. *Funkymem*. Preuzeto s [> zones > ovisnost-o-klađenju](https://funkymem.com).

Vukšić, N. (2013). *Kockanje srednjoškolaca u Slavonskom Brodu i štetne psihosocijalne posljedice*. Diplomski rad. Zagreb: Edukacijsko rehabilitacijski fakultet.

Zoričić, Z., Torre, R., Orešković, A. (2009). *Kockanje i klađenje-ovisnosti novog doba*. Zagreb: PLIVA HRVATSKA d.o.o.

7. Prilog

1. Upitnik korišten u istraživanju

Poštovani ispitanici,
molimo vas da pažljivo pročitate svaku tvrdnju i da **zaokružite**
 - ocjenu **1** ako je tvrdnja **potpuno netočna** za vas,
 - ocjenu **2** ako je tvrdnja **uglavnom netočna** za vas,
 - ocjenu **3** ako **niste sigurni** što biste odgovorili,
 - ocjenu **4** ako je tvrdnja **uglavnom točna** za vas,
 - ocjenu **5** ako je tvrdnja **potpuno točna** za vas.

SSSK Kineziološki fakultet 2015./2016.

	Tvrđnja	Potp uno netoč no	Ugla vnom netoč no	Nisa m sigur an	Ugla vnom točno	Potp uno točno
1.	Smatram da je klađenje zabavno i uzbudljivo.	1	2	3	4	5
2.	Klađenje pobuđuje interes za sport.	1	2	3	4	5
3.	Kladionica služi za besporebno trošenje novca.	1	2	3	4	5
4.	Klađenje stvara ovisnost.	1	2	3	4	5
5.	Treba povećati porez na klađenje.	1	2	3	4	5
6.	Kladionica je potencijalni uzrok raspada obitelji.	1	2	3	4	5
7.	Klađenje je gubitak vremena.	1	2	3	4	5
8.	Kladionica je mjesto stjecanja novih poznanstava.	1	2	3	4	5
9.	Kladionica je leglo grijeha.	1	2	3	4	5
10.	Trebalo bi zatvoriti sve kladionice u državi.	1	2	3	4	5
11.	U kladionici možemo osvojiti veliku svotu novca.	1	2	3	4	5
12.	Kladionica je dobar način da kvalitetno provedemo slobodno vrijeme.	1	2	3	4	5
13.	Kladionica promiče manje popularne sportove.	1	2	3	4	5
14.	Otvorio bih kladionicu.	1	2	3	4	5
15.	Kladionica je nužno zlo.	1	2	3	4	5
16.	Raditi u kladionici je posao snova.	1	2	3	4	5
17.	Zbog klađenja bih se zadužio i kod kamatara.	1	2	3	4	5
18.	U kladionici vidim rješenje svojih problema.	1	2	3	4	5
19.	Sportsko klađenje je zanimljiva tema za razgovor.	1	2	3	4	5
20.	Kladionica je razlog dužničkog ropstva.	1	2	3	4	5
21.	Slažem se s izrekom „s pet kuna do tajkuna“, klađenje je jedini način da pošten čovjek dođe do ozbiljnih novaca.	1	2	3	4	5
22.	Klađenje je obmanjivanje i odvlačenje pažnje s bitnih stvari u životu.	1	2	3	4	5
23.	Sportske kladionice pridonose otvaranju novih radnih mesta i zapošljavanju mladih.	1	2	3	4	5
24.	Sportsko klađenje sve uzima, a ništa ne daje.	1	2	3	4	5
25.	Kladionice potkupljuju igrače i suce radi profita.	1	2	3	4	5

Tvrđnja		Potpuno netočno	Ugla vnom netočno	Nisam siguran	Ugla vnom točno	Potpuno točno
26.	Sportske kladionice su mjesto za laku i brzu zaradu.	1	2	3	4	5
27.	Nikad neću uplatiti listić niti otići u kladionicu.	1	2	3	4	5
28.	Volim slagati listiće za klađenje.	1	2	3	4	5
29.	Volim osjećaj iščekivanja konačnog rezultata utakmice ili meča.	1	2	3	4	5
30.	Dobitkom na kladionici pridobivam željenu pažnju prijatelja.	1	2	3	4	5
31.	Skrivam od obitelji koliko sam uložio/la na kladionici.	1	2	3	4	5
32.	Ne kladim se jer ne vjerujem u laku zaradu.	1	2	3	4	5
33.	Bolje kupiti ružu nego listić.	1	2	3	4	5
34.	Klađenje je jedan od uzroka nasilja u obitelji.	1	2	3	4	5
35.	Kladioničari su dobri taktičari.	1	2	3	4	5
36.	Sportske kladionice su dobre jer financiraju razvoj sporta.	1	2	3	4	5
37.	Ne bih ušao/la u kladionicu niti da mi garantira zaradu.	1	2	3	4	5
38.	Klađenje izaziva vrlo površan interes za sport.	1	2	3	4	5
39.	Ljudi koji se klade ne bi ni mrava zgazili.	1	2	3	4	5
40.	Oni koji pohađaju sportske kladionice bolje će razumjeti matematiku i statistiku.	1	2	3	4	5
41.	Dobitak na sportskoj kladionici bolji je od seksa.	1	2	3	4	5
42.	Ne bih se nikad vezao/la uz osobu koja se redovito kładi.	1	2	3	4	5
43.	Kladionice omogućavaju druženje s osobama istog interesa.	1	2	3	4	5
44.	Radije bih da mi partner/ica odlazi u sportsku kladionicu nego u birtiju.	1	2	3	4	5
45.	Osjećam uzbudjenje kada ulazim u kladionicu.	1	2	3	4	5
46.	Sportske kladionice su izvor svega zla u sportu.	1	2	3	4	5

Spol (zaokružite)   M   Ž

Dob _____

Bračno stanje

- 1) Neoženjen / neudata
- 2) U braku / zajednicu
- 3) Rastavljen(a) / udovac(ica)

Stručna spremma

- 1) Niža
- 2) Srednja
- 3) Viša ili visoka

Zaposlenje

- 1) Nezaposlen(a)
- 2) Zaposlen(a)
- 3) U mirovini

Broj djece _____